

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 2 zł. 75 gr. z odnośnietem do domu 2 zł. 25 gr. Za miesiąc 5 złotych. Dla odbierających przysłać na miejscu 12.80 gr. rólwe francuski. Kowli z wrocławskiemu. Cenę pojedynczego numeru 100.000 mk. Księgozbiór w P. w. K. Kasie Orszczyca. Nr. 61206.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry jednatamowy lub jego miejsce na 1 kolumnie 1 w redakcji 10 groszy na 11 i 10 kolumnach 8 gr. za 12 kolumnach 6 gr. Drobnie ogłoszenia po 35.000 mk. za wtycz. Ogłoszenia w numerach niedzielnych i świątecznych o 25 proc. drożej.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZESTOCHOWA, ul. PANNY MARYI Nr. 62. Telefon Nr. 60. Skrzynka pocztowa Nr. 46.

Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowinjonalnej wszystkie komunikaty, zapowiedzi, wzmianki instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Podatek majątkowy

II. Cztery grupy płatników - Niski szacunek gruntów, budynków i inwentarzy

Przepisy wykonawcze o wymiarze i poborze podatku majątkowego dzielą się na cztery grupy płatnicze, co wynika z natury posiadanego majątku. Istnieje przeto grupa: 1) nieruchomości wiejskich; 2) nieruchomości miejskich; 3) przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, podzielonych na dwa działy, mianowicie: a) przedsiębiorstwa prowadzące prawidłowe księgi handlowe i b) przedsiębiorstwa, takich ksiąg nie prowadzące, wreszcie grupa 4) pozostałych płatników, posiadających jakikolwiek majątek ruchomy w kapitałach, urządzeniu domowym lub t. p. Podatnik, rozporządzający majątkiem, rozmieszczonym po wszystkich tych grupach, łącznie od całości opłaca podatek.

Jakkolwiek w niniejszym przeglądzie interesuje nas przede wszystkim sfera płatników miejskich, to nie zawadzi jednak — raczej dla ilustracji ducha rozporządzenia, jak dla informacji zainteresowanych — podać ryczałtowemu rozpatrzeniu zasady szacowania majątków ziemskich. Tak są bowiem niezwykle — oryginalne...

Już na wstępie rzuca się w oczy sposób szacowania gruntów. Jeden hektar (t. j. 1 i trzy czwarte morga) naj lepszej roli oszacowany jest przeciętnie na 690 zł. fr., najgorszej na 71 zł. franka. Powtarzamy roli uprawnej. — Jeśli zaś wziąć pod uwagę przeciętną wartość szacunkową wszelkich rodzajów gruntów w ogóle, a więc łąk i pastwisk, to jeden hektar szacuje się przeciętnie na 341 zł. franków.

Zauważy ktoś, że ten przesadnie niski szacunek mienia rolnego spowodowany jest może względnie na zniszczenie wojenne. Bynajmniej! Osobny ustęp rozporządzenia przewiduje uwzględnienie tego zniszczenia i podaje sposoby jego oszacowania.

Jeszcze jaskrawiej kaleczy zasadę słusznej oceny majątku sposób szacowania wartości budynków i inwentarzy. Wedle rozporządzenia stanowią one 25 proc. wartości szacunkowej ziemi; 10 proc. przypada mianowicie na budynki, a dziesięć na inwentarze, żywe i martwe. Tymczasem wedle dowiadzeń rachunkowców rolniczej, kapitał budynkowy przedstawia o wiele większą wartość, im obszar gospodarstwa jest mniejszy, im mniej jest łąk w stosunku do ziemi ornej. A taki właśnie jest typowy układ gospodarstw włościańskich.

Ta sama rachunkowość powiada dalej, że kapitał budynkowy przedstawia tem większą wartość, im cena gruntów jest niższa. Wedle tych samych zasad wartość budynków przedstawia 20 do 40 proc. wartości gruntów. Przy niestychanie niskiej ocenie ziemi ustalono wartość budynków na jedną dziesiątą część wartości gruntów. Geometria podatkowa święci tu prawdziwy tryumf — protekcyjnizm!

Nie inaczej ma się rzecz i z szacunkiem inwentarzy. Wedle badań niemieckich przeprowadzonych także i w gospodarstwach litewskich) wartość inwentarza martwego i żywego wynosi przeciętnie niemal 37 proc. wartości gruntów. Dla całych Prus ustalono tę samą wartość na 42 proc. . to dla gospodarstw od 100 do 150 hektarów,

powierzchni. Jeśli się weźmie pod uwagę przesylenie naszych gospodarstw włościańskich inwentarzem żywym, to okaże się, że przeciętna obu powyższych danych t. j. 40 proc. wartości gruntów, nie jest bynajmniej przesadnym określeniem wartości inwentarzy tychże gospodarstw, zwłaszcza przy tak niskiej ocenie ich ziemi. Tymczasem rozporządzenie wykonawcze nakłada na inwentarz tylko 10 proc. wartości

szacunkowej gruntu! W tem oświetleniu wystąpi tem jaskrawiej gilotyna szacunkowa, zastosowana do oceny wartości ruchomej miejskiej, szczególnie zaś kupieckiej. Rozpatrzeniu tej sprawy poświęcimy artykuły dalsze. Ale już teraz godzi się stwierdzić, że t. zw. podatek majątkowy będzie dla włościan jeno podatkiem dochodowym i że w niczem nie naruszy ich substancji majątkowej. Z. T.

wiaduje się, że pogład Venizelosa na sprawę ustroju państwa jest następujący: nieobecność króla jest konieczna aż do czasu, gdy naród możliwie w najkrótszym czasie wypowie się drogą plebiscytu, co do tego:

- 1) czy pragnie utrzymania obecnej sytuacji?
  - 2) za monarchją, czy republiką?
- Jeżeli wypowie się za dynastją, wówczas król Jerzy winien powrócić, jeżeli zaś za monarchją, lecz przeciwko obecnej dynastji, Grecja powinna powołać nowego króla.

Jeżeli wreszcie naród wypowie się za ustrojem republikańskim, wówczas sprawę nowego ustroju ureguluje zgromadzenie narodowe. Venizelos według informacji dzienników postanowił zapewnić biorącym udział w plebiscycie najzupełniejszą swobodę głosowania. Plebiscyt odbędzie się prawdopodobnie pod kontrolą mieszanych komisji, w skład których wchodziłyby także przeciwnicy Venizelosa.

Senat wstrzymał ustawę o stosowaniu wskaźnika do plac.

Warszawa. Połączone komisje senatu, prawnicza i gospodarstwa społecznego pod przewodnictwem senatora Ringla (koło żydowskie) postanowiła na wczorajszym posiedzeniu zapowiedzieć Sejmowi poprawki do projektu ustawy o obowiązku stosowania wskaźnika, zmian kosztów utrzymania do regulowania plac zarobkowych. Uchwała ta zapadła na skutek zabiegów referentów obu komisji, którzy kolejno referowali, projekt przed połączonymi komisjami, a mianowicie z ramienia komisji prawniczej, senator Bielański (Z. L. N.), a z ramienia komisji gospodarczej senator Poptawski (Z. L. N.).

Referenci, a za nimi komisja uznała, że należy przywrócić artykuł pierwszy w pierwotnym brzmieniu rządowemu, który wywodził od mocy ustawy przedsiębiorstwa zajmujące mniej, niż 4 pracowników. Następnie nie podobał się komisji także art. 6 projektu ustawy, który obowiązywał pracodawców do wymierzania takiej samej płacy pracownikom, przyjętym na to stanowisko i do tej samej pracy, jaką otrzymywali zwolnieni ich poprzednicy. Wyłumaczono sobie wzajemnie, że artykuł taki dałby powód do

starć nieustannych pomiędzy pracodawcami a pracownikami dlatego, iż projekt nie potrafił trafnie ocenić, jaką wartość kwalifikacyjną ma następcą w stosunku do swego poprzednika, tak, że to mogłoby doprowadzić nawet do zamknięcia zakładów przemysłowych.

Przy art. 7, który przewidywał przekroczenie przepisów art. 1 i 6 karą aresztu do 1 miesiąca lub grzywny od 100 milionów do 500 milionów marek, postanowiono także poprawić, albowiem artykuł ten „nie odpowiada podstawowym zasadom prawa karnego“ (??). Rzeczą na leżałoby karać pracodawcę przez naroznie obowiązkowi uiszczenia podwójnej płacy pracownikowi.

Referenci nie umieli sformułować swoich poprawek, ażeby rzecz mogła jeszcze być załatwioną na wczorajszym posiedzeniu Senatu i dlatego postanowiono zapowiedzieć dopiero Sejmowi poprawki. Ażeby jednak okazać „zyczliwość“ dla idei samego projektu, uchwalono prosić marszałka Senatu, ażeby zwołał specjalne posiedzenie plenarne Senatu przed najbliższym posiedzeniem Sejmu (które odbędzie się 28 b. m.) celem załatwienia projektu.

Zamordowanie prezydenta Palatynatu Separatystów walczą z przeciwnikami

Paryż. Z Moguncji donoszą, że prezydent Republiki Palatynskiej, Heinz, został wczoraj wieczorem zamordowany w restauracji w Spirze. Nieznani sprawcy dali szereg strzałów rewolwerowych, które raniły także kilka osób. W zamieszaniu sprawcy zbiegli.

Moguncja. Zamordowanie przywódcy separatystów Heinza, ludźmi czterech innych separatystów w Spirze, wywołało w całym obszarze Palatynatu wielkie wzburzenie.

Gen. francuski Math otacza się w nocy strażą, celem ochrony swej osoby. Śledztwo wdrożone przez policję niemiecką i władze francuskie pozostaje dotychczas bez skutku. W związku z zamachem aresztowano r. rządu dr. Pulimada.

Grecja na razdrożu

Powrót i sukcesy polityczne Venizelosa

Ateny. W czasie obiadu, wydanego na cześć Venizelosa, ten ostatni odpowiadając na toast Gonatasa, podniósł dzieło dokonane przez rząd rewolucyjny, przyczem zaznaczył: „Ta okoliczność, iż mogę oprzeć się na armji greckiej, pozwoliła mi w Lozannie wobec Ismeta Paszy na stanowisko alternatywne: Wojna, albo pokój. Mówiąc o sytuacji wewnętrznej, Venizelos zaznaczył: Przybyłbym do Grecji, gdyż nie mogłem uchylić się od służby w Ojczy-

źnie. Pozostanę w kraju dopóty, dopóki obecność moja okaże się potrzebna. W każdym jednak razie pobyt mój będzie czasowy. Celem, dla którego powróciłem, jest doprowadzenie do zakończenia wojny domowej i nie żądam zbyt wielkich rzeczy, ani niemożliwych do wykonania. Winniśmy wszyscy przy wyknąć do szanowania woli ludu. Z chwilą jednak pozyskania większości nie powinniśmy okoliczności tej nadużywać.

Podczas ostatnich wyborów w parlamencie Venizelos został wybrany 345 głosami na 385 głoszących w parlamencie prezydentem Izby.

Dziennik „Eleutheron Vima“ do-

TELEGRAMY

Wojskowa interwencja Stanów Zjednoczonych

London. Wiadomości o zapowiedzianej wojskowej interwencji Stanów Zjednoczonych w Meksyku czyni w Londynie niezwykle wrażliwe.

W kołach politycznych uważają za możliwe, że wojska Południowej i Środkowej Ameryki wystąpią z solidarnym protestem przeciwko interwencji Stanów Zjednoczonych do spraw wewnętrznych tych państw. Nie ulega wątpliwości, że Włochy i Hiszpanja czynią w tym względzie energiczne zabiegi u poszczególnych państw Południowej Ameryki. Poza tem jak depesze z Rzymu donoszą, rząd włoski będzie się starał wysłać w tej sprawie ofertę do Anglii. Akcja ta pozostaje w związku z planami Unji Łacińskiej pomiędzy Włochami, Hiszpanją i Południową Ameryką, które stanowią jeden z zasadniczych punktów polityki Mussoliniego w ostatnich czasach.

Ochrona interesów amerykańskich w Meksyku

Paryż. Z Waszyngtonu donoszą, że Rząd amerykański postanowił wysłać do Meksyku okręty w celu ochrony amerykańskich interesów naftowych, ponieważ Panamerykańskie Towarzystwo naftowe podało do wiadomości, że powstańcy zajęli majątek T-wa i skonfiskowali 40 tysięcy beczek nafty.

Senat amerykański omawia sprawę uznania ówiotów

Waszyngton. Senat omawiał sprawę uznania rządu sowiektów, Senator Lodge bronił polityki nieznanowania sowiektów, natomiast senator Borah wypowiedział się za uznaniem rządu sowiektów i podniósł, że nadzedł czas przeprowadzenia badań nad kwestją, czy Rosja nie odpowiada warunkom, wymienionym przez prezydenta Coolidge w jego orędziu do kongresu. Zdaniem mówcy uznanie rządu sowiektów poprawiłoby sytuację w całym świecie.

Venizelosa usiłowano otruć

Paryż. Stan zdrowia Venizelosa, którego chorobę początkowo przypisywano atakowi serca, pogorszył się. Analiza lekarska wykazała podobno ślady trutnicy w organizmie. Ocalenie życia Venizelosa zależy od zachowania bezwzględnej spokoju. Wobec tego wątpliwy jest udział Venizelosa w dalszych pracach zgromadzenia narodowego.

dorazowo obowiązującą umowę uposażenia żeniową.

W zależności od grupy uposażenia detyi dziennie wynoszą dla urzędników i oficerów od 6 do 65 punktów, dla sędziów i prokuratorów od 26 do 50 punktów, dla aplikantów sądowych 15 i 20 punktów, dla podoficerów 5 punktów, dla szeregowców 4 punkty.

Rząd zamierza urzędnikom płacić czynsz za mieszkanie. W związku z reformą ochrony lokatorów, która tych ostatnich obciąża wysokimi czynszami, rząd projektuje nowelę do ustawy o uposażeniu urzędników, w której przewiduje, że 50 proc. czynszu za mieszkanie ma być zapłacone z kasy państwowej.

**„Gdy uderzył Zygmunto-
wowy dzwon”.** Dziś, w sobotę, 12 b. m. w teatrze „Ludowym” (Krakowska 13) odtworzony zostanie dramat, napisany przez miejscowego autora, p. Artura Sulimę-Sulkowskiego p. t. „A gdy uderzył Zygmunto-
wowy dzwon”.
Bilety wcześniej do nabycia w cukierni „Cristal”.

Bochenek chleba — 1,000,000 mk.!

Od piątku, dnia 11 b. m. cena chleba podniesiona została z 450,000 na 500 tysięcy marek za 1 klg., t. j. do 1 miliona mk. za bochenek dwukilowy!

Cennik obowiązujący od dnia 11 b. m. brzmi za 1 kilogram: chleb psytlowy — 500,000 mk., chleb ciemny — 450,000 mk. bułki — 1,000,000 mk. i bułki lepsze — 1,100,000 marek.

Według tego cennika najlepiej zorganizować się możemy, jaką wartość przedstawiają pobierane przez pracujących „grube” miliony!

Zabawa taneczna „Sokół”. Dziś, w sobotę, 12 b. m. o g. 9-iej wiecz. w sali Straży Ogniowej, odbędzie się wielka zabawa taneczna, urządzona staraniem I-go gniazda Tow. Gimn. „Sokół”. Wspaniały program zabawy przewiduje m. in.: confetti, serpenty, pocztę francuską i t. p.

Spodziewać się należy, że bal dzisiejszy zgromadzi do sali Straży nader liczne i dobrane towarzystwo.

Wkrótce będą bony podatkowe. Ministerjum skarbu podjęło już pracę około emisji złotych bonów podatkowych. Za pomocą tych bonów społeczeństwo będzie miało możliwość dokonywania oszczędności, jak również umożliwi ono składanie podatków i danin państwowych w pełnej ich ustawowej wysokości.

W sobotę odbędzie się w ministerstwie skarbu narady dyrektorów Izb skarbowych, w sprawach związanych z waloryzacją, oraz ze sprawą przyspieszenia raty podatku majątkowego.

Oszczędności w P. K. O. będą nadal przyjmowane. Od dnia 1 lutego r. b. O. K. O. wznowia przyjmowanie oszczędności w złotych polskich. Wszystkie urzędy pocztowe będą przyjmowały wkłady do wysokości 100 złotych polskich jednorazowo, wypłaty doraźne będą zapewne ograniczone do 10 złp.

Rozważa się obecnie w P. K. O. sprawę odebrania tym oszczędnościom charakteru spekulacyjnego, dotychczasowe bowiem doświadczenie wykazało, iż znaczna część tych oszczędności nosiła wybitnie charakter spekulacyjny, były one bowiem składane na 1 do 2 dni w momentach przewidywanej zmiany kursu złotego.

Falszywe banknoty milionowe. Polska Krajowa Kasa Pocztyczkowa zawiadamia, że ukazały się w obiegu banknoty falszywe po 1,000,000 mk. z datą 30 sierpnia 1923 r. Wykonane są na papierze bardziej sztywnym, bez znaku wodnego lub też niektóre z nich posiadają znaki w kształcie liter i inicjałów, spotykane powszechnie, jako znaki fabryczne na niektórych gatunkach papieru.

Całość obrazu strony przedniej wykonała nieudolnie w kolorach brudnych, wskutek czego rysunki nie uwydatniają się tak jasnkawo, jak na banknotach autentycznych. Numeracja odmienna, cyfry meksykańskie, nierówno rozmieszczone, Rysunek odwrotnej strony wykonany jest na tle białym, podczas gdy banknoty autentyczne posiadają tło jasno-kremowe, wobec czego druk, rysunki i inne szczegóły na falsyfikacie są o odcieniu białym, na banknotach zaś autentycznych odcień ten jest jasno-kremowy.

Szkoła Tańców
Baletu. PARNASOWA

I Aleja 9. Sala Resursy.

Zawładaniem szkoły zaplanowane na Kurii II od-
raz w 12 pierwsza lekcja kursu II od-
będzie się w sobotę 12-go stycznia o
godz. 6 wiecz., pierwsza lekcja
kursu V w sobotę 12-go stycznia o
godz. 7 wiecz. Dodatkowe zapisy na na-
znaczony kurs przyjmie. Przyjmując
zapisy na osobne Kompletne ostatecz-
nie nowości tańców Karnawa-
lowych.

Lekcje ogólne-praktyczne w czwartki i soboty od 8 w.

Z Rady Miejskiej.

Obrazy nad budżetem na rok 1924 Waloryzacja podatków i opłat miejskich Interpelacja r. Hłaski w sprawie rachunków elektrycznych

W ub. czwartek odbyło się posiedzenie Rady miejskiej w drugim terminie. Obradom przewodniczył prezes Rady miejskiej dr. St. Nowak, sekretarzem zaś r. Włosiniński. Wszelkich wyjaśnień w imieniu Magistratu udzielał prezydent dr. J. Marczewski.

Wobec wyczerpania na poprzednim posiedzeniu dyskusji ogólnej nad budżetem na rok 1924 przystąpiono do dyskusji szczegółowej. W dziale I — Zarząd Główny r. Dziuba proponował skreślić pozycję pensji dla wice-prezydenta, jednakże po wyjaśnieniu prezydenta dr. Marczewskiego, że o ile wice-prezydenta nie będzie, to i pozycja ta pozostanie nie naruszona, postanowiono no utrzymać tę sumę w budżecie. Po dyskusji nad kilku poprawkami r. Miślorzowskiego w głosowaniu dział I budżetu przyjęto.

Przystąpiono do obrad nad działem II budżetu — Wydział gospodarczy. W dyskusji zabrał głos r. Dziuba zaznaczając, że wydział gospodarczy winien mieć swojego ławnika dla większej intensywności w pracy i następnie r. Dziuba projektował powiększenie szeregu pozycji w wydatkach. W głosowaniu uchwalono powiększyć pozycje: na budynki miejskie z 56,000,000 mk. na 112,000,000 mk. i na utrzymanie nieporządku zewnętrznego w mieście z 1,900,000,000 mk. na 5 miliardów 700 milionów marek (r. Dziuba projektował 19,000,000,000 mk.) We wpływach z szeregu poprawek, projektowanych przez r. Miślorzowskiego, uchwalono powiększyć pozycje: za komorne od elektryczni z 10,500,000 mk. na 200 milionów mk., za dzierżawę kiosku z gazetami z 2,000,000 mk. na 20,000,000 mk., za dzierżawę reklam na murze szpitala Panny Marii z 200,000 mk. na

5,000,000 mk., za dzierżawę połowania na gruntach miejskich z 2,000,000 mk. na 20,000,000 mk., za wyrab lodu na wodach miejskich z 1,000,000 mk. na 3,000,000 mk. i za dzierżawę placów na Nowym Rynku z 65,000,000 mk. na 130,000,000 mk. Zaznaczyć należy, że w budżecie figurują cyfry z września r. ub. i w relacji dzisiejszej rozumieć je należy, jako wyższe blisko 40-krotnie. W głosowaniu II dział budżetu został przyjęty. — Na tem przerwano dyskusję nad budżetem.

Na wniosek Magistratu zatwierdzono nieoficjalną uchwałę z poprzedniego posiedzenia o pobieraniu w okresie świątecznym podatku sylwestrowego. Przyjęto jednogłośnie wniosek Magistratu, aby do czasu wprowadzenia stałej waluty wszelkie podatki i opłaty miejskie pobierać w markach polskich według kursu franka złotego, ustalanego przez min. skarbu.

Poza porządkiem dziennym prezes dr. St. Nowak odczytał interpelację r. Hłaski i innych w sprawie rachunków elektrycznych za zużyty prąd. Rachunki winne być wystawiane niezwłocznie po sprawdzeniu licznika, tymczasem zaś są one wystawiane za ledwie po upływie kilkunastu dni, wobec czego prąd liczony jest po wyższej cenie, niż został zużyty. Abonenci, chcący płacić rachunki, zbywani zostają oświadczeniem, że rachunku jeszcze nie ma i dopiero po podwyżce cen prądu otrzymują rachunki odpowiednio zwiększone. Jest to conajmniej niesłuszne; to też wymaga gruntownego i jak najszybszego oświetlenia.

Wobec spóźnienia pory i przeniknięcie zimna na sali obrad p. przewodniczący zamknął posiedzenie o godz. 11-iej w nocy.

Brak wiadomości telefonicznych z Warszawy. Z powodu uszkodzenia komunikacji telefonicznej z Warszawą nie otrzymaliśmy ostatnich notowań urzędowej giełdy warszawskiej.

Wymowna reklama Białostockiej firmy!

„Główny fabryczny skład Ch. Oldak. Białystok. ul. Mazowieckie nr. 40” rozstał swym klientom cyrkularz.

Oto jego początek:
„Szanowny Panie!
Mamy zaszczyt przedstawić nasz obecny cyrkularz.

Z rzeczywistym w gruncie, z naszej piętnastolnziej egzystencji i zasiania powodzenia, działalność, jako jedynym no nopolowy odbiorca, z niżej określonych artykułów.

Nasza klientura, chcąc nam współdziałać, reklamuje naszą firmę między ich znajomych. Jesteśmy w stanie w takim niemonormalnym czasie zaproponować nasze artykuły, które są także, jak w kwalitecie tak i w cenie, bez żadnej konkurencji.

Nasz interes utrzymuje się w 4-ch zalet: Tanie ceny, uczciwe traktowanie, wielki zbiór towarów, zyczenie wejść w

Każda matka powinna wiedzieć, że
Neo-Fosfatyna Wendy
jest najlepszą pożywką dla dzieci
Skład Apteka K. Wendy,
Kr.-Przedm. 45, w Warszawie.
Żądać wszędzie.

bezpośrednie stosunki z potrzebującymi. Jako starzy weterynarze w przemyśle tekstylnym, nam się udało nasz interes po tejże drodze zwiększyć i rozszerzyć i t. d.”

Cyrkularz powyższy aż nadto wymownie świadczy o „solidności” białostockiej firmy.

ZE SWIATA.

(—) **M'asto pod wezwaniem Lenina.** Jak „Europe Nouvelle” donosi: w Rosji ma powstać nowe miasto. — Będzie to trzeci z rzędu Nowogród o nazwie Nowogród-Lenina. Miasto to będzie zbudowane w formie gwiazdy sowieckiej. Przestrzeń pomiędzy pięcioma promieniami tej gwiazdy wypełniona będzie ogrodami publicznymi.

(—) **Zbrodniarz dobroczynca.** W Loinsville, przemysłowym mieście w stanie Kentucky, zmarł niedawno wielce szanowany obywałt nazwiskiem Whiting, który był uważany za dobroczyńcę miasta z powodu swojej niezwykle hojności i piastował wiele godności honorowych. Jego śmierć ujawniła sensacyjny wypadek podwójnego istnienia. Mniemamy Whiting był w rzeczywistości Doemigiem, hersztem bandy wamywaczy, której specjalnością było rabowanie pociągów kolejowych. Niedawno taka wyprawa zbrojka przyniosła mu zdobycz wartości dwóch milionów dolarów.

(—) **Nowe pola złotodajne.** W północnej części kanadyjskiej prowincji Kwebeku odkryto w roku ubiegłym nadszczącej bogate pola złotodajne. Z powodu jednak nadchodzącej zimy, nie zdołały one ściągnąć zastępów poszukiwaczy drogiego metalu kruszcza.

Zato obecnie już rozpoczęły się przygotowania do najścia złotodajnej krainy w takich rozmiarach, że jak przewiduje prezes kanadyjskiego Instytutu górnictwa, John A. Dresser, najście to przypomni gorączkę kalifornijską z 1849 r.

Dotychczasowe badania tych pól, obejmujących około stu mil kwadratowych, w północno-zachodniej części prowincji Kwebeku, na pograniczu prowincji Ontario, miały stwierdzić, że niema bogatszych na kuli ziemskiej.

Nie dziw tedy, że gorączka dostania się do nich ogarnęła tłumy.

(—) **Tajemnicza łódź podwodna.** W tych dniach zakończyła próby na pełnym morzu, trwające trzydzieści osiem godzin, świeżo ukończona angielska łódź podwodna XI, będąca największą łodzią podwodną, a raczej okretem podwodnym, mogącym przytem odbyć samodzielnie, bez odnawiania zapasów, podróż morską na przestrzeni sześciu tysięcy mil morskich.

Angielskie koła marynarskie odmawiają wszelkich informacji, co do wyniku próby dokonanej, co intrzyguje tembardziej, że wielu rzeczoznawców twierdzi, iż XI jest zbyt wielkim okrętem podmor skim, aby mógł być łatwo kierowany.

Nie mniej panuje w Londynie przekonanie, że XI usprawiedliwił pokładanie w nim nadzieje i że stanie się modelem nowego typu obrzynmów podmorskich, typu, posiadającego dotychczas nieznanne udoskonalenia. Pojemność XI, przy zupełnym zanurzeniu w wodzie, wynosi 3,600 ton, to jest o sześćset ton więcej, niż największych niemieckich łodzi podwodnych, zbudowanych podczas wojny, jak np. słynnej „Deutschland”, która odbyła podróż podwodną z Niemiec do Ameryki z ładunkiem chemikalji. Załoga XI liczy stu ludzi.

Marynarka więc nowoczesna wkracza już na drogę okrętów podmorskich wielkich rozmiarów.

TABELA WYGRANYCH

Loterii Państwowej.

W 2-m dniu ciągnięcia III-iej klasy państwowej loterii klasycznej, główniejsze wygrane padły, jak następuje:
3,000,000 mk. na Nr. 62445.
Po **1,800,000** mk. na Nr. 13067
44164 64960 67767 71911
Po **900,000** mk. na Nr. 27563
47860.

Po **750,000** mk. na Nr. 7505
12495 19499 21505 23410 24926 29820
36143 48193 52146 57115 58792 68967
70048

Po **600,000** mk. na Nr. 5172
8249 8411 9794 11183 12152 12174
12322 15932 18094 20828 21307 21481
24268 25753 26657 28827 39804 32254
35068 36723 42847 44041 48896 49369
50922 60557 53449 55466 57940 58249

NAWRÓCONY

Powieść historyczna

Alberta padła na kolana przed kasztelanem. Wielkie jej oczy jaśnieły namiętnie, jak łutnia, kiedy z niej mistrz natchniony wielkiej skargi tony dobywał. — O, nie dawajcie wiary, władcyko ukochany, potwornym zeznaniem tego bezczelnego czeka! Widąc to, jako na dłoni, że człowiekowi temu albo Święci Pańscy za obmierze jakiego występki do cna rozum pomieściły, albo jest to jadowy oszczerca, któremu nakaż pod ławą, natychmiast tu oszczerstwo odszczekać, a potem cęklarzom wydać. O, doloż moja, dolo! Nie żyć mi na tej ziemi, gdzie takie dzikie a okrutne obyczaje królują. Na usługach obecnej tu najdosłojniejszej małżonki twojej spędziłam wiele czasu w szczęśliwości największej. Lecz rzucić mi to wszystko należy nie mieszając i uciekać za setne wody od tego miejsca, skąd pała na prawowitego małżonka mego, na jego cześć takie pożałowanie.

Jaki te jednak nie poruszyły kasztelana. Odsunął łagodnie, lecz stanowczo Albertę; zwrócił się twarzą natomiast do Krzesława i już stworzył usia, ażeby go pytaniem zaszczycić, gdy w tem z zewnątrz począł dochodzić szmer głosów ludzkich. Zrazu zmierz, jako powiew silnego wiatru, tra-

cał słuchy. Gwar ten jednak wzmagał się ciągle, a wprawne ucho odrazu uchwycić mogło, że to tłum ludzi rozjątrzonych ciągnie z zaciśniętą pięścią. — Teraz Chwalibóg pobladł. Obejrzał się bacznie. Nie było rybaka Wojtuścia; zginęli gdzieś również jego pacholkiwie.

Groźna fala coraz bardziej belkotała się i tukała. Niepokój przykrył porządek poruszac sercem cęchmistrza. Z ogólnej rzawy wychwytał już pojedynczo znajome sobie głosy.

— Na rany!.. To głosy braci rzemieślniczej ze Stupa.

Myśl ta jak błyskawica przeleciała przez umysł Chwaliboga i zaparła mu oddech w piersiach.

Niestety, słusznie na głowie malutkiego cęchmistrza włosy dębem stanęły z przerażenia. Domysły miał trafne. Rybałt istonie, widząc, że źle poczyna się dziać w gospodzie, chytkiem, umknął i wprowadził z sobą pacholków.

Znalazli się na drodze, nogi zapas wzięli tak bystrze, jakby ich stało do rzuconych wółków gonilo. Z okrutnym impetem wpadli do miasta. Rybałt biegał jak szalony i krzyczał, jak człowiek obrany ze zdrowych zmysłów:

— Bracia! co żywo do haków, oszczepów i łuków. Mordują naszych! Chwalibóg, Krzesław gardła już dali! Żywo! Mścistaw okrutnie ich pomordował!

Na rozpaczliwe takie wołanie braci

kowalska rzuciła obcegi, szwieicka — kopyta, krawiecka — nożyce, rzeźnicka natomiast puszczała luzem trzodę, którą rzezać zamierzała... Niewiasty z żalami rozgłośniami wypadły na rynek. Działwa w płacz uderzyła.

W całym mieście chaos wrzasków powstał i z dawało się, że chmura niszczycielska dzikich Tatarów wpaść ma, czy już wpadła do cichego miasta. Rozkołysały się wreszcie dzwony na wieży kościelnej i największy lek padł na dusze. Wówczas Rybałt wdrapał się na wysoki głąz i powiedział, kolorując mocno, co, jak się stało. W mgnieniu oka brać rzemieślnicza stanęła uzbrojona i gotowa do szyku. A było to uzbrojenie dziwne i okrutne, tak samo, jak i wygląd tych ludzi. Twarze surowe, czarne, ręce gołe, na barkach niektórych zwisały się tylko niewyprawione skóry, bądź zdarte z wołów, bądź z dzikiego zwierza. Szli kupą beznadą, niosąc w twardych rekach mioty, kusze, łuki, oszczepy, płyt kie noże, a nawet cepy żelazne. Na przedzie stanął Rybałt. Dano mu miecz krzyżacki olbrzymi, którego tknąć się zrazu nie chciał, gdyż się ostrzem każdem brzydził, jako człek uczony i kościelny. Lecz uleść musiał natężyciwość jak również i pogodzić się z losem, że będzie wyprawie przodował. Przed samym jednak kresem, kiedy już rozpalone żądzą zemsty krwawej oczy tłumu postrzegły gospo- dę i utkwily w niej wzroki, Rybałt ostrożnie usunął się na bok, a wnet po-

tem drapnął do lasu.

— Nie godzi mi się bratnią krew przelewać. Ul gdyby tu byli Tatarzy albo chociażby Litwini, daliśmy ja wam! Ciężka bestja to mieczysko, reka omi dlewa! Nie dla uczonego taki rylec! mrucał, odrzucając oręż precz daleko od siebie.

Tymczasem przed gospodą zawrzała walka. Garść dworzana, która miała wyznaczone posterunki przed gospodą, broniła się mężnie chwil parę. Po trupach ich wkroczyła ciżba do wnętrza.

Kasztelanowa z Albertą zdołały się ukryć w maleńkiej bocznej izbie. Przed wejściem do niej stanął Mścistaw. W sercu jego, choć widział jawne niebezpieczeństwo, grała kapela radosna. — Prawda, możebnie, iż mu łąda jakiś miśszczuch zerpeł miotem rozłupie, lecz od tego on jest rycerz zahartowany w bojach, aby umiał odierać ciosy nieprawne a dziesiątkować wrogów. Bój, to jego żywioł najprzejdniejszy, potykać się potrafi, więc: — Biada wam! Gotując się do boju, już zwycięży, gdyż stryjców i Krzesława tak dobrze przed kasztelanem jak i królem nawet, pograżył! Alberta również temi samymi dźwiękami się upajała: Po-depece obmierzłych potwarców.

Tymczasem Krzesław, jako potrzebny i wyniosły człek, zasłonił osobą swoją kasztelaną, a tłum ten rzucił się na Jaską z Melsztyną z taką mocą, jak się rzuca wzmrożona wiosennymi wodami rzeka, na niziny.

(D. c. n.)

Teatr „ODEON”

Program od wtorku dnia 8-go do poniedziałku 14 stycznia r.b.

— SZCZEGÓŁY W PROGRAMACH. —

POCZĄTEK o 5-ej, 7-ej i 9-ej WIECZ.

SPIESZCIE ZOBACZYĆ FILM, JAKIEGO CZĘSTOCHOWA JESZCZE NIE WIDZIAŁA I NIE PRĘDKO ZOBACZY.

Film nad filmami! Cud kinematografji amerykańskiej!

Wyswietlamy jednocześnie dwie serie 11 aktów monumentalnego filmu p. t.

SZALONE KOBIETY

Serja I-sza SZALONE KOBIETY. Serja II-ga SKANDAL w MONTE CARLO.

W rolach głównych: ALICE TERRY (ambasadorowa) i HRABIA STROHEIM (oficer rosyjski).

Wielkie arcydzieło filmowe, nieznaną dotychczas techniką filmową, niesłychane napięcie. Monte Carlo, Piekło rurek, Aristokratyżni-szantażysty, Szalone Maskotki.

Szale gry! Szale uczucia! Szale szantaż! Szale miłości!

Teatr „NOWY”

Program od soboty dnia 12-go do poniedziałku 14 stycznia r.b.

— DLA MŁODZIEŻY DOZWOLONE. —

Anons: W następnej zmianie. Wspomniała tragedia Szekspira p. t.

„OTELLO”

z Jannigsem w roli głównej.

S-ka z bezgraniczną bezczelnością

Złoty deszcz dowcipu! Lawina humoru! Bawić was, kochani Pat i Patachon goście będą bezkonkurencyjni szwedzcy artyści i komicy

W PRZEWYBORNEJ 6-cio AKTOWEJ FARSIE.

NAD PROGRAM!

KU UCIESZE WIELKICH I MALUCZKICH

Serdelek i zajac

ZNAKOMITA FARSA W 2-CH AKTACH.—

Kino-teatr „Legun” PROGRAM od dziś do niedzieli 13-go stycznia r. b. włącznie.

W ostatnich swych kreacjach

HARRY PEEL PRAWO GORSASCHE GURA z udziałem uroczej partnerki obraz egzotyczny w 2 serjach p. t.

z udziałem uroczej partnerki

z udziałem uroczej partnerki

z udziałem uroczej partnerki

Powiatowa Kasa Chorych w Częstochowie

Nocne dyżury lekarzy akuszeryj.

11-go Stycznia r. b.

Dr. Kahl ul. Dąbrowskiego 5.

12-go Stycznia r. b.

Dr. Kędzierzaki ul. Piłsudskiego 5

Nocne dyżury lekarzy chorób wewnętrznych.

11-go Stycznia r. b.

Dr. Szanławski ul. Kościuski 13.

12-go Stycznia r. b.

Dr. Hayman ul. Krakowska 17 i 19.

Lekarz-Dentysta Henryk Lejzerowicz

Przyjmuje codziennie od 9-7 wiecz. bez przerwy w lecznicy ul. Kłifskiej Nr. 3 walcie ze strony Kasy Starbowej.

Posiadace Irgitymejli Kasy Chorych jak również władcy państwowej korzystają z najwłaższych usług.

Przy lecznicy młodci się specjalna pracownia sębów estycznych.

ZAMIAST TRANU używa się **SYROP JODO-TANNINOWY z FOSFOREM „ORBIS”**

(St. jado-tannica z fosforem)

Zemienia tranu przysypany w smaku, chętnie przyjmują dzieci. Wyrob. T-wo di Przemysłu i Handlu apiecznego „ORBIS” Sp. Akc. w Częstochowie.

OGŁOSZENIE.

W dniu 18-go stycznia 1924 roku o godz. 10-ej rano odbędzie się **licytacja zrabaków** wojskowych na Ryn-ku Wieluńskim.

Zawodowi handlarze końmi od kupna są wykluczeni.

K-ndt, Uzup. Koni № 11

(-) GRUDNIEWICZ por.

Jedyny Chrześcijański Kantor Przewozowy Józefa Kossowskiego w Częstochowie.

ul. św. Stanisława Nr. 5, dom własny, t. 493.

Egzystujący od roku 1908-go.

WYNAJMUJE:

Landa, Karetę, Powozy, Bryczki, Platformy do przewożenia mebli, oraz wozy ciężarowe po cenach konkurencyjnych, o czem ma zaszczyt zawiadomić Sz. Klientę.

Obsługa solidna i szybka.

P. DEBSKI FABRYKA Cukrów i Czekolady

Częstochowa, ul. Piłsudskiego Nr. 17 telefon 89.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy

Jasnogórska 24.

Potrzujebuje na dzień 22-go stycznia r.b. 10-tu górników rudy żelaznej na wyjazd do Francji. Odjazd z Częstochowy 22-go stycznia 1924 r.

OFIARY.

Zamiat wieńca na grób s. p. Józefa Zubrowskiego gospodarze domu Kornbergowie do uznania Straży Ogniowej Mk. 10.000.000.

Dróhne ogłoszenia.

Sprzedam pięć tylny (techn. 3 fajtorki) Raków ul. Spacerowa Nr. 4 Grzybowali.

Lokomobila o silo 10 15 P. H. do sprzedania Wład. w 10 dateli.

Sklep gotyteryjny koszykcyj do sprzedania Kościuski 17

Zgubiono dowód wojskowy, paszport i różna dokumenty. Bolestawa Lewasobiego.

STUDENT poszukuje korespondent polski, matematyka, niemiecki, Oferty w Adm. Gócka Ciesloch, sub. „Student”.

Kaple urządzone w restauracji lub piwaral w ciałoci lub cęstociewo Oferty w Gołcz.